

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

Отже, зважаючи на прагнення України до інтеграції у світові та європейські структури, публічна сфера потребує не лише відповідного узгодження суспільно-політичних, правових і соціально-економічних засад, але й запровадження відповідних стандартів життя, в тому числі й у сфері організації та практичної реалізації місцевого самоврядування. Головною умовою ефективності муніципального управління є кадрове забезпечення, що потребує створення відповідної системи роботи з кадрами. Основними ж умовами вирішення цієї проблеми є створення ефективної сучасної системи підготовки кадрів для органів місцевого самоврядування та заходи матеріального заохочення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України.-1996.-№ 30.-ст.143.
2. Гіржев А. О. Удосконалення кадрового забезпечення в об'єднаних територіальних громадах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/234/Downloads/122739-261461-1-SM.pdf>.
3. Бриль М., Врублевський О., Данчева О., Сеїтосманов А., Чубаров Е. Успішна територіальна громада: будуємо разом. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://despro.org.ua/library/publication/UspishnaTerytorialnaHromada2018.pdf>.
4. Золотарьов В. Ф. Сутність кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2014-2/doc/3/01.pdf>.

ПРОЦЕС ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: ВАЖЛИВІСТЬ ТА НАСЛІДКИ

Шевцов Я.А.

Студент I курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Стогова О.В.

к.політ.н., доцент, доцент кафедри КПТГДП ННІ права

Сумського державного університету

Тема децентралізації в Україні сьогодні є дуже актуальною, оскільки це одна з найважливіших реформ за всю історію незалежності нашої держави. Основна мета цього процесу – якісні зміни в державному ладі, які призведуть до посилення демократичності нашої країни, тобто не лише гарантуватимуть владу народу, а забезпечать її реалізацію.

Реформа децентралізації основною метою ставить передачу значної частини повноважень, функцій та фінансів державних органів – органам місцевого самоврядування. Крім цього, децентралізація також має вирішити ще ряд супутніх,

важливих завдань загальнодержавного рівня [2]. Офіційно в основу політики реформ закладено положення з Європейської хартії місцевого самоврядування [3], а також світові стандарти цієї сфери, що визнані найкращими.

По-перше, реформа має забезпечити якісні зміни в українському законодавстві. Суть у тому, що сам процес передачі повноважень є доволі складним, а на додачу ще й ускладнений тим, що сучасна правова система України містить норми старої радянської, яка в свою чергу не була пристосована до умов децентралізації.

По-друге, суспільна сторона децентралізації передбачає, що зміни призведуть до поліпшення загального рівня життя громад, а відповідно і усього населення у країні. Тобто реформа повинна справити позитивний вплив на економічне становище населення, що в свою чергу забезпечить подальший розвиток суспільства, відповідно до європейських стандартів, на які вона спирається [2].

Наступне, це те що процеси реформи наближають Україну до вирішення проблеми подолання корупції в державі. У рамках реформи передбачене наближення влади до народу, який в свою чергу зможе здійснювати додатковий її контроль та постійний нагляд за її діяльністю. На практиці планується застосувати європейський досвід та створити на муніципальному рівні органи контролю, які зможуть гарантувати результативність, та ефективність у виявленні і припиненні корупції серед місцевого самоврядування, що в свою чергу значною мірою полегшить її викорінення на загальнодержавному рівні [1].

Основна мета децентралізації також передбачає поділ на кілька завдань. У рамках децентралізації заплановано не тільки зміни у державному ладі, а і пристосування до них законодавства. Правова реформа повинна забезпечити не лише оновлення функцій та структури місцевого самоврядування, а і повинна реально їх гарантувати [2].

З боку держави забезпечення вказаних гарантій передбачає передачу значної кількості повноважень, функцій, фінансів та інформаційних ресурсів місцевому самоврядуванню. Самостійне ж забезпечення громад – це в якомусь сенсі нововведення. Воно тісно пов'язане з розширенням власних прав муніципальної влади та адміністративно-територіальним аспектом реформи. Тут першочергова мета не просто дати місцевому самоврядуванню можливість щось робити, а і забезпечити його дієздатність. Правову основу реалізації реформи створили закони «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [4] та «Про співробітництво територіальних громад» [6] впроваджені реформою. Вони дали можливість сусіднім громадам утворювати об'єднані територіальні громади, та створили правову основу для їхньої взаємодії, що дає змогу власними силами компенсувати нестачі людських, інформаційних та фінансових ресурсів в органах місцевого самоврядування. Це сприяє вирішенню ще однієї масової

проблеми нераціональної територіальної організації, а саме надмірної подрібненості громад. Для прикладу, станом на 2014 рік в Україні існувало приблизно 12 тис. громад, у більш як 6 тис. громад чисельність жителів становила менше 3 тис. осіб, з них у 4809 громадах - менш як 1 тис. осіб, а у 1129 громадах - менш 500 осіб, відповідно до чого, значна частина з них навіть не могли утворити власні виконавчі органи, бюджетні установи, комунальні підприємства тощо. Тобто такі громади не могли повноцінно здійснювати власні повноваження, вже не кажучи про передані їм від державних органів.

Тут доцільно розглянути закон «Про засади державної регіональної політики» [5], а також нововведений «принцип повсюдності», який передбачає закріплення землі, що знаходиться поза-межами населених пунктів, за відповідними органами місцевого самоврядування. В їх рамках територіальні громади, а також їх об'єднання отримують можливість реалізації власних проєктів. Все це сприяє розвитку громад [2].

Отже реформа не просто забезпечує якість, а гарантує виконання власних повноважень місцевого самоврядування та повноважень переданих від державної влади муніципальній.

Процес децентралізації дуже складний і потребує чітких та послідовних дій, задля ефективної, раціональної їх реалізації він поділений на два етапи. Перший етап уже завершився. Він тривав з 2014 по 2018 рік, ще у квітні 2014 року Уряд схвалив основний концептуальний документ – Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади [7], а також як логічне продовження, був затверджений План заходів щодо її реалізації.

Другий етап нещодавно розпочався, та запланований на термін з 2019 до 2021 року. Питання децентралізації лишилося пріоритетним для держави, а програма реформи спрямована на закріплення попередніх успіхів, та подальшу активну реалізацію плану.

На другому етапі встановлено кілька основних завдань. До них належить необхідність затвердження нової територіальної основи, що забезпечить діяльність органів влади на рівні громад і районів. І як обов'язкова ціль зазначена необхідність удосконалення механізму координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Розвиток законодавчої бази, в рамках децентралізації, в першу чергу передбачає внесення змін до Конституції, що необхідні для подальшого її пристосування до нових умов та завершення реформи. Крім цього також необхідно прийняти ряд важливих законів, таких як закон про засади адміністративно-територіального устрою України, та внести зміни у закони «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні

адміністрації» тощо. Згідно з планом, другий етап повинен бути також дуже результативним, крім того, він має стати завершальним для всієї децентралізації.

Підсумовуючи, варто сказати, що децентралізація це однією з найважливіших реформ в Україні. Цей процес забезпечить створення потужного та функціонального самоврядування, що сприятиме демократичності країні. А як результат всієї реформи, в Україні зросте рівень життя населення, буде створена територіальна основа для самоврядування, яке здатне самостійно і відповідально вирішувати місцеві проблеми.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування. Практичний посібник / [Банчук Олександр]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. С.13-62.
2. Державний сайт України Децентралізація URL:<https://decentralization.gov.ua>.
3. Європейська хартія місцевого самоврядування (15 жовтня 1985 року).
4. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст. 91.
5. Закон України «Про засади державної регіональної політики»: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст. 90.
6. Закон України «Про співробітництво територіальних громад»: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 34, ст. 1167.
7. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» .